

Brabants Particulier Grondbezit

E-mail GRONDIG

Editie Brabant – Augustus 2011

Speciale uitnodiging voor BPG-leden: Symposium Landgoed Mattemburgh

BPG is gevraagd de volgende uitnodiging aan u voor te leggen:

In het kader van het Interreg-project 'In de Ban van Buiten – Finale en Ouverture' - een samenwerking tussen Brabants Landschap en het Belgische Kempens Landschap – nodigt Kempens Landschap en Brabants Landschap u hierbij graag uit voor het slotsymposium op Landgoed Mattemburgh te Hoogerheide op 23 september van 9.00 t/m 17.00 uur.

Tussen 9.30 en 12.30 uur bieden wij u een symposium aan met de volgende onderwerpen:

- *Aanpak van de restauratie van het bouwkundig erfgoed op Landgoed Mattemburgh en Domein Roosendaal;*
- *Plannen als basis voor het beheer van de historische tuinen;*
- *Herbestemming van landgoederen.*

Na een bourgondische streeklunch volgt het middagprogramma waarin de net gerestaureerde villa feestelijk wordt opgeleverd, waarna u de kans krijgt om onder begeleiding van deskundige gidsen het park en de villa te bezichtigen. Het geheel wordt afgesloten tussen 16.00 en 17.00 uur met een borrel en de presentatie van de expositie het "Lief en Leed van Landgoederen". Voor de expositie is geput uit recent fotomateriaal van Huub Smeding en James van Leuven met nooit eerder getoond historisch beeldmateriaal van de Brabant-Collectie van de Universiteit van Tilburg. Het geheel is verder aangekleed met fraaie historische kostuums.

Wij stellen uw aanwezigheid bij deze afsluiting van het Interreg-project zeer op prijs en vragen u om via info@brabantslandschap.nl aan te geven of u aanwezig kunt zijn. Het uitgebreide programma volgt dan te zijner tijd.

Het bestuur van BPG is enthousiast over het aangeboden programma en hoopt dat de leden hier gebruik van maken. Wellicht tot 23 september

Een dag vol vee: dag van het Levend Erfgoed

Vanaf 10.00 uur bent u welkom, deze dag sluit om 17:00 uur.

De authentieke rassen van onze landbouwhuisdieren zijn inmiddels zeldzaam geworden. Maar dat wil niet zeggen dat ze in het vergeethoekje thuishoren. Zij hebben hun eigen waarden en daarmee een bestaansrecht. Dat laat de SZH (stichting Zeldzame Huisdierrassen) graag aan zoveel mogelijk mensen zien. Daarom organiseert zij dit jaar voor de tweede keer de Nationale Dag van het Levend Erfgoed.

Op 28 augustus kunt u al die oorspronkelijke rassen bewonderen **op het unieke landgoed Velder te Liempde**. Daar kunt u de dieren ontmoeten en hun verhaal ontdekken.

Rassen met een verhaal

Zo vertellen de rassen om te beginnen het verhaal de landbouw in Nederland. Je kunt aan die dieren zien wat onze voorouders belangrijk vonden in hun vee. Moesten ze een zware ploeg kunnen trekken of wilde een herenboer een paard hebben met een sierlijke gang voor zijn rijtuig. Moesten koeien niet alleen melk geven maar ook nog een goed stukje vlees leveren. Of moesten schapen erop gebouwd zijn op de heidegronden te kunnen overleven en zo voor goede mest zorgen voor een stuk grond in het dorp, waar de dorpelingen graan en groenten verbouwden.

Dat is het verhaal van het levend cultureel erfgoed van een bepaalde streek. Die oorspronkelijke rassen deden niet alleen hun werk maar zijn ook het vlaggenschip van een regio. Als u een kudde Drentse heideschape ziet op een heideveld met vuurstenen, een grafheuvel en een oud karrenspoor gaat de geschiedenis - ook die van heel lang geleden- weer leven. Wat is hier gebeurd? De plaats en het ras zijn de stille getuigen.

Maar het houdt niet op bij het verhaal over toen. Hun bestaansrecht komt ook tot uiting op het culinaire plein waar het publiek kan proeven van producten van oorspronkelijke rassen zoals vlees van Kempisch heidelam, kaas van melkschape en Blaarkoppen, eieren van Chaams Hoen en andere producten van zeldzame huisdierrassen.

Een twintigtal producenten presenteren de producten van diverse rassen en een kok maakt speciale gerechten daarvan. Het verhaal achter deze producten spoort hem aan om er tijdens deze dag iets bijzonders van te maken. U kunt tegen een kleine vergoeding ook proeven van de klaargemaakte gerechten.

Daarnaast hoe jachthonden apporteren, geiten en schape in het natuurbeheer functioneren en paarden hun rol spelen in sport, recreatie en het zware trekwerk. Kortom, deze dag laat jong en oud beleven hoe die oorspronkelijke rassen nog steeds werken. Ook kinderen kunnen op het kinderplein door diverse spelletjes, speurtochten en andere educatieve activiteiten zelf ontdekken hoe divers de rassen zijn.

Kortom, een dag waarop de rassen laten zien wie ze zijn en wat ze kunnen.

Agenda

27 augustus	100 jaar FPG, bijeenkomst grondgebonden Landbouw
28 augustus	Nationale dag van het Levend Erfgoed, Landgoed Velder
10 -11 september	Open Monumentendag 'nieuw gebruik van oude gebouwen'
23 september	Symposium Mattemburch
5 november	Nationale Natuurwerkdag: Landgoederen kunnen zich hiervoor aanmelden.
12 november	Ledenvergadering BPG; Landgoed de Moeren, noteer deze datum!
19 november	Slotbijeenkomst 100 jaar FPG, met Bleker, regio noord 'particulier bezit, verleden, heden en toekomst'
16 december	Ledenvergadering FPG (middag)
Maart 2012	Ledenvergadering BPG/bijeenkomst BL + introductie Landgoederenboek

Beleef onze Nederlandse zeldzame huisdierrassen!
Een bonte verzameling van koeien, schape, geiten, paarden, varkens, honden, ganzen, eenden, kippen, en konijnen presenteert zichzelf en hun verhaal, op dit unieke evenement.

Laat je verrassen, kom kijken, en kom proeven.
Maar kom vooral genieten van ons Levend erfgoed!

zondag
28 augustus 2011
10:00 - 17:00 uur

Landgoed Velder
Velderseweg 14a
Liempde-gemeente Bontel

Stichting Zeldzame Huisdierrassen
presenteert

**NATIONALE DAG
VAN HET
LEVEND ERFGOED**

VEE DAT WERKT!

www.dagvanhetlevenderfgoed.nl

Colofon:

E-mail Grondig is een digitale uitgave van het Brabants Particulier Grondbezit,
als aanvulling op onze papierenversie van Grondig
Postbus 38, 4286 ZG Almerik info@bp-grondbezit.nl

Verslag ALV Brabants Particulier Grondbezit

2 juli 2011, Particulier Historische Buitenplaats Weilust te Breda

---

Algemene Ledenvergadering BPG

1. Opening

Voorzitter Jan Hak is verheugd over de grote opkomst. Bijna 50 leden zijn naar deze groene, cultuurhistorische parel in Breda gekomen. Bij ons jaarlijkse bezoek met de Commissaris der Koningin, 4 jaar terug, was CdK Mevr. Maij Weggen erg onder de indruk van deze Buitenplaats. De voorzitter bedankt dhr. en mevr. Romme voor de bijzondere gastvrijheid. De familie zal begin 2012 als dank het historische landgoederenboek van Brabant aangeboden krijgen.

2. Verslag van de Alg. Ledenvergadering d.d. 13 november 2010: akkoord, met dank aan René.

3. Uitbreiding van het bestuur

BPG werkt nauw samen met de nieuwe landelijke vereniging Particulier Historische Buitenplaatsen. Jan Hak stelt aan de vergadering voor om de vicevoorzitter van de vPHB, dhr. Dhr. van Tuyll, toe te laten treden tot het bestuur. De vergadering gaat akkoord. Nu kan o.a. ook aangaande de BRIM en het provinciale bestuur samen opgetrokken worden, ten gunste van onze leden.

4. Financiële overzicht

Wim van Pelt licht de cijfers toe. Uitgangspunt vormt de continuering van 1 fte projectmatige BPG-inzet door de provincie. BPG kiest hierbij voor een zelfstandige aanpak, in samenspraak met FPG. Mevr. Annette ter Kuile vraagt naar het vervolg. Voor dit jaar is een beschikking afgegeven. Er volgt nu overleg voor de periode t/m 2013. Jan Hak wijst hierbij op het belang van het loskomen van particuliere initiatieven en op onze beperkte financiële vraag. Zo krijgt de BMF ruim 1 miljoen euro subsidie per jaar!

5. Ontwikkelingen FPG

Wim leidt het landelijke onderzoek naar het versterken van de FPG-positie en het ledenvoordeel. Onderzocht wordt of de leden gebruik kunnen maken van collectieve energie- en andere voordelen.

6. Stand van zaken en vooruitblik:

a. Budgettaire ontwikkelingen bij de Provincie

De provincies moeten 600 miljoen bezuinigen op de lopende ILG-overeenkomst. BPG heeft deelgenomen aan en ingezet op het Brabants Manifest, met ruimte voor particulier initiatief. Dit manifest is overgenomen door het nieuwe College van de Provincie.

b. Provinciale vertegenwoordigingen

BPG wordt erkend door de provincie en haar partners als serieuze gesprekspartners. Zo neemt Jan Hak deel aan het Platform Uitvoering Reconstructie, waarin ook de Waterschappen en TBO's zitting hebben. We hebben inbreng bij de strategische heroriëntatie en sturen op vereenvoudiging van de procedures en meer inbreng van particulieren.

John Mommers heeft zitting in het Brabantse Natuurbeschermingsoverleg. Er ontstaat door onze inzet in toenemende mate draagvlak voor passende ontwikkelingen in het buitengebied. Frans Sluijter maakt melding dat taken verschuiven van het rijk (RWS) naar de Waterschappen. Verder komen ook de primaire keringen bij het takenpakket. Een commissie kijkt naar een nieuw

belastingstelsel voor de waterschappen, bv in hoeverre Brabant mee blijven betalen met de Hollanden.

Binnenkort volgt overleg met gedeputeerden Jules Iding en Yves de Boer. Hier zal ook het heropenen van de lanenregeling voorgesteld worden.

In de Kempen gaan de landgoederen in stichtingsverband samenwerken, wat ten goede komt aan de afstemming met de provincie, de reconstructiecommissie en de gemeenten.

c. Lopende *LandgoedTREKKERS-projecten*

De lanenregeling is voorlopig stilgelegd. Op basis van de 20 uitgewerkte plannen is minimaal 3,5 miljoen nodig voor monumentaal herstel. BPG en het coördinatiepunt bij BL hebben gevraagd om de regeling te heropenen en gaan uit van het in totaal toegezegde bedrag (5 miljoen).

De schaapskudde krijgt in dit jaar minder geld en volgend jaar wordt het nog lastiger. Dan zal de subsidie gekoppeld worden aan de natuurdoeltypen (toeslag op bestaande vergoeding). De stichting gaat samen met BPG in gesprek met de provincie.

d. Landgoederenboek

Arno legt uit dat het boek begin volgend jaar wordt gepubliceerd. Leden kunnen met korting vooraf intekenen. U krijgt hierover tijdig bericht. Alle Buitenplaatsen, ruim 160 historische landgoederen en verschillende nieuwe landgoedinitiatieven krijgen aandacht. Jan Hak complimenteert Arno de Schepper met het enorme werk wat is verricht.

e. Agenda van Brabant

René geeft uitleg over de regelingen. Bij de investeringsregelingen voor Landschappen van Allure werken we aan een landgoederenprogramma in het Groene Woud. Op de Maashorst en op de Brabantse Wal is het zaak dat de landgoederen aanhaken bij brede initiatieven.

De kredietregeling voor herbesteding van Erfgoed Complexen geldt voor heel Brabant. Per mail zijn de documenten op te vragen bij BPG.

7. Rondvraag en sluiting

Vele vragen zijn reeds tijdens de vergadering beantwoord. Jan sluit de levendige ledenvergadering. Er zijn geen verdere vragen.

Thema-onderwerpen:

Actualiteiten over Water: Floris Verhagen, bestuurslid van Gelders Particulier Grondbezit, heeft namens FPG zitting in de commissie Water van het Boschap. Ook de TBO's hebben zitting in deze commissie. FPG staat op het standpunt dat de groen geborgde zetel, welke deels door FPG-bestuurders worden bemand gehandhaafd dienen te blijven. Floris adviseert de leden kritisch naar de rekening van het waterschap te kijken. Natuurterreinen vallen onder het lage tarief. Er volgen proefprocedures over natuurlijk grasland met grazers. Neem contact op met FPG, mocht er een dispuut zijn. Frans Sluiter vult aan dat bij WS de Dommel NSW-gronden onder het lage tarief vallen. Aanwezigen ondersteunen het standpunt van Floris Verhagen dat het van belang is om toch een klein bedrag per hectare te blijven betalen. Hierdoor houdt je het recht van de geborgde zetel en je kunt aanspraak blijven maken op de vergoeding van de groen-blauwe diensten.

Herijking EHS, kansen voor gecertificeerd Particulier Natuurbeheer: Het herijkingsoverleg zal later dit jaar worden opgepakt. Een gedeelte van de EHS zal niet-prioritair worden, met ruimte voor economische dragers/bedrijfsontwikkeling. René de Bont geeft vervolgens uitleg over het nieuwe certificeringssysteem en de landelijke invoering. Het Brabants Model is akkoord bevonden door IPO. Per provincie wordt een

samenwerkingsverband opgezet. Dit najaar ontvangt u inhoudelijke informatie. U kunt vanaf november gecertificeerd aanvragen. De werkelijke certificeren volgt dan in 2012.

Recht van overpad wordt blijvend: Mevr. José de Rooij en Dhr. Sammy van Tuyl hebben het artikel geschreven wat is gepubliceerd in de Landeigenaar van juni jl. Mevr. De Rooij geeft uitvoerig college en aanwezig zijn er van doordrongen dat het van belang is voor 1 januari actie te ondernemen. Documenten zijn beschikbaar bij BPG en VPHB.

Kennismaking met Buitenplaats Weilust: Dhr. Mels Romme leidt ons rond en licht het beheer toe.

Aansluitend is er een gezellig samenzijn, onder het genot van een drankje.

De Particulier Historische Buitenplaats is fantastisch gerestaureerd, aanwezig zijn onder de indruk van het beheer van de historische tuin en de monumentale gebouwen.

Particulier Historische Buitenplaats Weilust

Historie Huize Weilust

Voorgangers van het huidige huis Weilust worden reeds in de vijftiende eeuw vermeld. In de zeventiende eeuw is er sprake van een boerderij, waarschijnlijk voorzien van een herenkamer. Tot in de achttiende eeuw droegen de plaats, en in bijzonder het huis, in hoofdzaak een agrarisch karakter. Tussen 1720 en 1733 werd in opdracht van de heer P. Guenellon uit Breda een herenhuis gebouwd aan de boerderij. In 1787 werd de eerste steen gelegd voor de bouw van het huidige huis.

Het werd tegen de boerderij aangebouwd. Daarbij werden wellicht onderdelen van het oude huis geïncorporeerd. Opdrachtgever voor deze grote verbouwing was de toenmalige eigenaar, de heer J.J. Havermans uit Breda.

Opvallend was de zichtlijn op de Bredase toren die er vanwege de nieuwbouw (nieuwe wijk Heusdenhout) nu niet meer is. De schuur en de Vlaamse schuur stammen respectievelijk uit de achttiende eeuw en eind achttiende, begin negentiende eeuw.

Het erf is omgeven door een gracht die gezien kaartmateriaal tenminste uit het begin van de negentiende eeuw stamt. De tuin kent een tweedeling. Voor het huis bevindt zich een bescheiden wandelgebied met bosschages en slingerpaden, gezien de kleinschaligheid waarschijnlijk uit het tweede kwart van de negentiende eeuw. Naast het huis staan allerlei fruitbomen. De achtertuin droeg altijd een meer utilitair karakter.

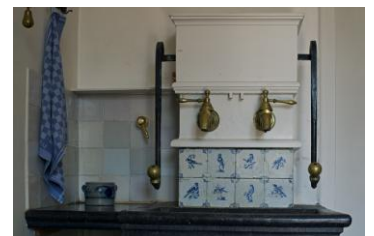
De historische Buitenplaats Weilust is van algemeen belang vanwege:

- de historische ontwikkeling van de Buitenplaats Weilust, ontstaan vanuit een agrarisch bedrijf met herenkamer dat evolueerde tot een bescheiden, maar daardoor typerende en zeldzame Buitenplaats
- de waardevolle en samenhangende onderdelen (huis, Vlaamse schuur, schuur, parkaanleg in kleinschalige landschappelijke trant, omgeven door een gracht en voorzien van oprijlaan en hek).
- De schoonheid van het geheel

(bron: uitsnede uit de data bank – rijksdienst voor de monumentenzorg).

De Buitenplaats is als een eiland binnen de Bredase wijk Heusdenhout gelegen. In 1967 werd het complex aangewezen als beschermd monument. In 2004 is de buitenplaats door de Minister beschermd als historische buitenplaats.

In 2008 is het beeld van de oorspronkelijke boerderij weer hersteld, in afstemming met Monumentenzorg (RACM) en de Gemeente Breda. Hierdoor kan de samenhang tussen de onderdelen volledig beleefd worden.

Voor meer informatie: www.bp-grondbezit.nl